

2. Економічний університет у Катовіцах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.biuro.uzhgorod.ua/index.php/18-2014-06-20-17-22-56/15-ekonomichnyjkatovice> (дата звернення: 25.03.2018). – Назва з екрана.
3. Жешувський університет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.euroosvita.ospua.info/userfiles/file/2014/05/19/RZESZOW_prezent_3.pdf (дата звернення: 25.03.2018). – Назва з екрана.
4. Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана [Електронний ресурс]. Офіційний сайт. – Режим доступу: https://kneu.edu.ua/ua/University_en/about_university/general_information/ (дата звернення: 25.03.2018). – Назва з екрана.
5. Львівський торговельно-економічний університет [Електронний ресурс] / Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.lute.lviv.ua/universitet/informacija-pro-universitet/> (дата звернення: 25.03.2018). – Назва з екрана.
6. Одеський національний економічний університет [Електронний ресурс]. Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://oneu.edu.ua/pages/univer/> (дата звернення: 25.03.2018). – Назва з екрана.
7. Тернопільський національний економічний університет [Електронний ресурс]. Офіційний сайт. – Режим доступу: <http://www.tneu.edu.ua/153-pro-universitet.html> (дата звернення: 25.03.2018). – Назва з екрана.
8. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie [Zasób elektroniczny]. – Reżim dostępu: <http://uekwww.uek.krakow.pl/pl/uczelnia.html> (25.03.2018). – Tytuł z ekranu.
9. Wszelchnica Polska Skola Wyzsza w Warshavie [Zasób elektroniczny]. – Reżim dostępu: <http://www.wszechnicapolska.edu.pl/> (25.03.2018). – Tytuł z ekranu.
10. Zagorodnia A. A. Professional training of specialists for the economic branch in higher school of Ukraine // Trends in der Entwicklung der nationalen und internationalen Wissenschaft: Sammelwerk der wissenschaftlichen artikel. – Verlag SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland. – 2016. – PP. 290-293.

Кліпа Ю.В.

асистент,

*Національний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова*

ДО ПИТАННЯ ПРО ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ТА КОНТРОЛЬНИЙ ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА-ЕКОНОМІСТА

Європейські стандарти професійної освіти вимагають оптимізації компонентів вузькопрофільної професійної підготовки. Для національної освіти це є новизною і такий процес починає набувати поширення, розроблятися та впроваджуватися у вищих закладах освіти.

Підготовка майбутнього економіста, як і інших студентів, на нашу думку залежить від особистих якостей випускника-абітурієнта-першокурсника. Наскільки молода людина бажає вчитися, отримати диплом про вищу освіту, настільки ефективною буде її підготовка у вищому навчальному закладі. Процес професійної освіти буде ефективним у тому випадку, коли студент психологічно готовий до навчання, усвідомлює власну мету у житті. На сьогодні не всі студенти отримують дипломи, по декілька осіб відраховуються

кожного року за різними причинами. Найважча – небажання навчатись важкій професії економіста.

На наш погляд, важливу роль у професійній підготовці відіграють батьки. Вони повинні підтримувати свого нащадка, подавати приклад, надавати умови для навчання. Звісно, навчання у школі і ВНЗ є різними. У вищій навчальній заклад приходять дорослі особи, які усвідомлюють мету та важливість процесу. Але є й важкі моменти – адаптація до нових умов, відповідальність за поступки та власну роботу, бачення результатів навчання та новий колектив, більш різноманітний та характерний.

Цей етап, індивідуально-особистісний є ще важливим у тому, що не всі переходять на другий курс, хтось залишає навчання із-за поганих результатів. Тому психологічно важко не тільки для тих, хто погано навчається, а й для успішних студентів.

Нами було проведено рольову гру з теми «Я – другокурсник». Участь брали по 5-6 осіб і самі визначали підтеми за напрямками: аудиторне заняття, самостійна навчальна робота, дозвілля, вечірка у гуртожитку. У всіх підгрупах добре виходили ролі в аудиторії, вечірка у гуртожитку. З дозвіллям не могли визначитися (відвідування музеїв, концертів, вечірок), як і з самостійною навчальною роботою (акції, тематичний круглий стіл, інтернет-бібліотека тощо).

Усі взаємини у грі знімалися нами на камеру і потім ми передивлялись і окреслювали поведінкові фактори. Була одна умова: заборонено критикувати колег. На жаль, всі майбутні економісти забули термін «побажання».

Ми проаналізували матеріали з поведінкової психології [1], зокрема її когнітивний аспект і прийшли до висновку, що на другому курсі рано використовувати внутрішній особистісний запас поведінкового ресурсу, студенти малодосвідчені і не можуть управляти поведінковими стратегіями. Як правило, ці молоді люди не вмюють використовувати ситуаційні умови як засоби досягнення результату, опиратися на зовнішні норми, правила. Але ми побачили справді позитивний емоційний настрій, який ніхто з економістів-підприємців не отримував під час інших занять. Тому було прийнято рішення і розпочато коригувати нашу робочу програму зі спецкурсу, уводячи у практичні заняття поведінкові ігри з педагогічним спрямуванням та з опорою на теорію та практику професійної освіти.

Звертаючись до праць психологічного спрямування Л. В. Помиткіної [2], ми упевнилися, що дійсно достатньо рідко у психологічній літературі наводяться результати досліджень готовності майбутніх фахівців до прийняття професійних рішень. Адже самостійне прийняття будь-яких висновків є мисленневою операцією, яка граничить з педагогікою. Саме у прийнятті висновків-результатів істотно змінюється поведінка індивідуума: від проблемної, невизначеної ситуації до позитивного рішення, позитивного емоційного стану. Навіть, якщо рішення від'ємне, негативне, все рівно воно спонукає до подальших дій.

Як указує далі дослідниця, наведений матеріал дозволяє розглядати індивідуальну готовність особи до прийняття важливого, навіть стратегічного, рішення у житті людини. Вона підкреслює, що таке рішення є складним структурним утворенням що складається із мотиваційного, інформаційно-

пізнавального та цілеутворюючого показників. Під час проведеного нею дослідження, студенти середнього рівня виявили такі цінності, як професійне життя та освіта, які пов'язані з професійним самовизначенням. Знаходиться на середньому рівні є характерною ознакою, оскільки професійне навчання для студентів – це їх провідна діяльність, яка займає досить великі часові витрати [2].

Контрольний етап є важливим тому, що він виявляє готовність або неготовність студента з певного набору знань та умінь. Для якісного показника контролю ми використовуємо як традиційні методи, так і спеціально розроблені програмні засоби, наприклад опитування on-line в позааудиторний час через відповідні елементи Webсторінки навчального курсу (комп'ютерні програми).

Контроль навчальної діяльності студентів показує результати підготовки фахівця, а оцінювання є стимулом для подальшого навчання. Для викладача результати також є показником для роздумів: чи правильно все викладалось, чи успішним було засвоєння матеріалу, чи цікаво було студентам. Для цього ми порівнювали освітньо-педагогічну мету з результатами підготовки студентів, аналізували ефективність системи методів, засобів та форм навчання.

Особливу увагу під час теорії та методики професійної освіти ми приділяємо аналізу результативності знань студентів. Оцінюючи освітньо-професійну підготовку студентів-економістів, спираючись на рівень сформованості економічних знань, а також загальнонаукових знань та умінь, ми враховуємо ступінь самостійності студентів на заняттях, уміння працювати індивідуально та у групі, ступінь їхньої зацікавленості у разі застосуванні знань. Комплексна оцінка педагогічної діяльності дає можливість виявити недоліки й помилки, допущені при розробці робочої програми, плануванні лекційних та семінарських занять. Це є завершальний крок і іноді він потребує корекції знань студента.

Корекція знань та умінь студентів дає змогу усунути виявлені недоліки. Вона направлена на змістове удосконалення педагогічних механізмів, удосконалення комплексу засобів професійної підготовки, корекцію методики викладання. У результаті ми прийшли до висновків щодо оцінного етапу у тому, що:

- по-перше, мета та результати повинні бути адекватними й взаємно обумовленими;
- по-друге, кількість позитивних оцінок повинна бути не менше 35-40 відсотків на групу;
- по-третє, потрібно застосовувати тільки апробовані навчальні та робочі програми з теорії та методики професійної освіти для студентів-економістів – майбутніх підприємців.

Нами зроблений висновок, що студенти-економісти банківської справи на другому-третьому курсах ще не готові сприймати теорію та методику професійної освіти, тому постає необхідність вводити спецкурс тільки на четвертому курсі.

Список використаних джерел:

1. Надирашвили Ш.А. Фиксированная установка и перцептивно-моторная активность / Ш.А. Надирашвили // Экспериментальные исследования по психологии установки. – Тбилиси: Мецниереба, 1971. – Т. 5. – С. 114-125.
2. Помиткіна Л.В. Особливості готовності студентів до прийняття стратегічного життєвого рішення з професійного самовизначення / Л.В. Помиткіна // Педагогічний процес: теорія і практика. – 2013. – Вип. 2. – С. 215-225. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2013_2_26.

Коростіянець Т.П.

доцент,

*Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського*

ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Більшість учених у процесі накреслення шляхів індивідуалізації освіти звертаються до необхідності організувати педагогічну діяльність таким чином, щоб навчити учнів переносити відповідальність за самостійне вирішення особистісних і навчальних проблем на самих себе, тобто через взаємодію дійти самостійності. Сутність такої педагогічної діяльності вони визначають за допомогою понять «допомога», «підтримка», «супровід».

Педагогічний супровід – це особлива технологія освіти, що відрізняється від традиційних методів навчання і виховання тим, що здійснюється саме в процесі діалогу і взаємодії студента і викладача, і передбачає самовизначення студента в ситуації вибору і подальше самостійне рішення їм своєї проблеми.

Автор цієї концепції О. С. Газман визначив цей напрямок в педагогіці як педагогіка свободи, мета якої розробити засоби для формування свободо здатної особистості.

Проблема освіти особистості в педагогіці свободи виступає як проблема індивідуального саморозвитку, а педагогічний процес як суб'єкт-суб'єктні відносини, співробітництво, співтворчість викладача і студента, в яких домінує рівний, взаємовигідний обмін особистісними смислами і досвідом. Гідна людини мета виховання – розвиток її як вільної індивідуальності, яка сприймається не як самодостатність, незалежність кожного від усіх, а як така свобода, яка реалізується через відповідальне служіння іншим, виявляється в зв'язках з іншими людьми.

Педагогічний супровід як безперервний процес професійної діяльності викладача, спрямований на створення педагогічних умов для успішного навчання, виховання і професійно-особистісного зростання студента в межах вузівської взаємодії.

На наш погляд, особистісно зорієнтоване навчання на відміну від традиційного, в першу чергу, змінює тип взаємодії «викладач-студент». Від